

**Standardet Kombëtare të Kontabilitetit të Përmirësuara**

**SKK 3 INSTRUMENTET FINANCIARE**

| Pg. |   |
|-----|---|
|     | <b>STANDARDI KOMBËTAR I KONTABILITETIT NR. 3 – INSTRUMENTET FINANCIARE – I PËRMIRËSUAR</b>  |
|     | <b>PËRMBAJTJA</b> <span style="float: right;"><b>Paragrafët</b></span>  |
|     | <b>OBJEKTIVI DHE BAZAT E PËRGATITJES</b> <span style="float: right;"><b>1-3</b></span>  |
|     | <b>FUSHA E ZBATIMIT</b> <span style="float: right;"><b>4-9</b></span>   |
|     | <b>PËRKUFIZIMET KRYESORE</b> <span style="float: right;"><b>10</b></span>   |
|     | <b>NJOHJA DHE MATJA E INSTRUMENTEVE FINANCIARE</b> <span style="float: right;"><b>11-21</b></span>  |
|     | Njohja e aktiveve dhe detyrimeve financiare <span style="float: right;">11</span>   |
|     | Matja fillestare <span style="float: right;">12-14</span>   |
|     | Vlerësimi i mëpasshëm <span style="float: right;">15</span>   |
|     | Kosto e amortizuar dhe metoda e interesit efektiv <span style="float: right;">16-21</span>  |
|     | <b>ZHVLERËSIMI I INSTRUMENTEVE FINANCIARE TË MATUR ME KOSTO OSE KOSTON E AMORTIZUAR</b> <span style="float: right;"><b>22-27</b></span>   |
|     | Njohja <span style="float: right;">22-25</span>   |
|     | Matja <span style="float: right;">26</span>   |
|     | Rimarrja <span style="float: right;">27</span>  |
|     | <b>ÇREGJISTRIMI I INSTRUMENTEVE FINANCIARE</b> <span style="float: right;"><b>28-35</b></span>  |
|     | Çregjistrimi i aktiveve financiare <span style="float: right;">28-30</span>   |
|     | Faktoringu i kërkesave për t'u arkëtuar dhe veprimet e riblerjes <span style="float: right;">31-32</span>   |
|     | Çregjistrimi i detyrimeve financiare <span style="float: right;">33-35</span>   |
|     | <b>PARAQITJA E INSTRUMENTEVE FINANCIARE NË PASQYRAT FINANCIARE</b> <span style="float: right;"><b>36</b></span>   |
|     | <b>SHËNIMET SHPJEGUESE</b> <span style="float: right;"><b>37-43</b></span>  |
|     | <b>DATA E HYRJES NË ZBATIM</b> <span style="float: right;"><b>44</b></span>   |
|     | <b>KRAHASIMI ME STANDARDET NDËRKOMBËTARE TË RAPORTIMIT FINANCIAR PËR NJËSITË EKONOMIKE TË VOGLA DHE TË MESME (SNRF PËR NVM)</b> <span style="float: right;"><b>45</b></span>  |
|     | <b>BAZA E KONKLUZIONEVE</b>   |
|     | <b>UDHËZIM PËR ZBATIMIN E SKK 3</b>   |
|     | <b>OBJEKTIVI DHE BAZAT E PËRGATITJES</b>  |
| 1   | Objektivi i Standardit Kombëtar të Kontabilitetit 3, <i>Instrumentet financiare</i> ("SKK 3" ose "Standardi"), i nxjerrë e miratuar nga Këshilli Kombëtar i Kontabilitetit dhe shpallur nga Ministria e Financës, i ndryshuar, është dhënia e parimeve të njohjes, matjes dhe vlerësimit të mëpasshëm të instrumenteve financiare si dhe të shpjegimeve të nevojshme në pasqyrat financiare të përgatitura në përputhje me Standardet Kombëtare të Kontabilitetit. Këto standarde bazohen në parimet e kontabilitetit dhe raportimit, të pranuar në shkallë ndërkombëtare, kërkesat e përgjithshme të të cilave përshkruhen në Ligjin nr. 9228, "Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare", publikuar në prill 2004, i ndryshuar. |
| 2   | SKK 3 mbështetet në standardin ndërkombëtar të kontabilitetit SNK 32, <i>Instrumentet financiare: paraqitja</i> dhe SNK 39, <i>Instrumentet financiare: njohja dhe matja</i> . SKK 3 është ndryshuar për t'u bërë i krahasueshëm me Seksionin 11 <i>Instrumentet</i>  |

|   |   |
|---|---|
|   | <p><i>Financiare Bazë</i> të Standardit Ndërkombëtar të Raportimit Financiar për Njësitë Ekonomike të Vogla dhe të Mesme (SNRF për NVM). Një tabelë korresponduese e paragrafëve të SNRF për NVM është dhënë në paragrafin 45. Për rastet që nuk janë trajtuar në mënyrë të drejtpërdrejtë nga SKK 3 ose ndonjë SKK tjetër, drejtuesit e njësisë ekonomike raportuese duhet që, me miratimin e Këshillit Kombëtar të Kontabilitetit, të aplikojnë politika të tilla që sigurojnë një pasqyrim të vërtetë e të besueshëm të pozicionit financiar, performancës financiare dhe ndryshimeve të fluksit të mjeteve monetare të njësisë ekonomike, siç kërkohet në nenin 9 të Ligjit nr. 9228. “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, nxjerrë në prill 2004, i ndryshuar.</p>   |
| 3 | <p>Pasqyrat financiare do të përgatiten mbi bazën e konceptit të materialitetit. Standardet Kombëtare të Kontabilitetit nuk do të zbatohen për zërat jomaterialë. Parimi i materialitetit përkufizohet dhe sqarohet në paragrafët 40 deri 90 të SKK 1.</p>  |
|   | <p><b>FUSHA E ZBATIMIT</b></p>  |
| 4 | <p>Ky Standard do të zbatohet për kontabilizimin e instrumenteve të mëposhtme financiare:</p> <p>(a) mjetet monetare.</p> <p>(b) një instrument borxhi (si llogari, dëftesë ose hua e arkëtueshme ose e pagueshme) që plotësojnë kushtet në paragrafin 7.</p> <p>(c) një zotim për të marrë një hua e cila:</p> <p>(i) nuk mund të paguhet në para, dhe</p> <p>(ii) kur zotimi realizohet, pritet që ai të plotësojë kushtet e dhëna në paragrafin 7.</p>   |
| 5 | <p>Shembuj të instrumentave financiarë që plotësojnë kushtet e paragrafit 4 më sipër përfshijnë:</p> <p>(a) mjetet monetare.</p> <p>(b) depozita pa afat dhe depozita me afat fiks ku njësia ekonomike është depozituesi (psh llogaritë bankare).</p> <p>(c) letra tregtare dhe kambiale tregtare.</p> <p>(d) llogari, dëftesa dhe hua të arkëtueshme dhe të pagueshme.</p> <p>(e) obligacione dhe instrumenta të ngjashme borxhi.</p> <p>(f) zotim për të marrë një hua nëse zotimi nuk mund të paguhet në mjete monetare.</p>   |
| 6 | <p>Ky Standard nuk do të zbatohet për instrumentet e mëposhtme financiare:</p> <p>(a) investimet në filiale, pjesëmarrje dhe sipërmarrje të përbashkëta që janë kontabilizuar në përputhje me SKK 14 <i>Trajtimi kontabel i investimeve në sipërmarrje dhe sipërmarrje të përbashkëta</i>.</p> <p>(b) instrumenta financiarë që plotësojnë kriteret e kapitalit të vet të një njësie ekonomike.</p> <p>(c) qiratë, për të cilat zbatohet SKK 7 <i>Kontabilizimi i Qirave</i>. Gjithsesi, kërkesat e çregjistrimit në paragrafët 33-35 zbatohen për çregjistrimin e qirave të arkëtueshme të njohura nga një qiradhënës dhe qirave të pagueshme të njohura nga një qiramarrës.</p> <p>(d) të drejtat dhe detyrimet e punonjësve sipas planeve të përfitimeve të punonjësve.</p> <p>(e) investimeve në aksione preferenciale të pakonvertueshme dhe të pashitshme dhe në aksione të zakonshme të pashitshme të cilat tregtohen në bursë</p>   |
| 7 | <p>Një instrument borxhi që plotëson të gjitha kushtet e dhëna në (a)–(d) më poshtë duhet të kontabilizohet në përputhje me këtë Standard:</p> <p>(a) Përfitimet e mbajtësit janë në formën e:</p> <p>(i) një shume fikse;</p> <p>(ii) një norme fikse kthimi përgjatë jetës së instrumentit;</p> <p>(iii) një kthimi variabël që, përgjatë jetës së instrumentit, është i barabartë me një normë interesi të vetme të kuotuar (si LIBOR-i); ose</p> <p>(b) Nuk ka asnjë kusht kontraktual që mund të sjellë humbjen, për mbajtësin, të shumës së principalit ose të interesit të periudhës aktuale ose periudhave të mëparshme. Fakti që një instrument borxhi është i varur nga instrumenta të tjerë borxhi nuk është një shembull i një kushti të tillë kontraktual.</p> <p>(c) Kushtet kontraktuale që e lejojnë emetuesin (debitorin) të parapaguajë një instrument borxhi ose që e lejojnë mbajtësin (kreditorin) t’ia shesë mbrapsht emetuesit atë përpara maturimit, nuk janë kushtëzuese nga ngjarje të ardhshme.</p> <p>(d) Nuk ka kthime të kushtëzuara ose kushte ripagese përveç normës variabël të kthimit të përshkruar në (a) dhe kushteve të parapagimit të përshkruar në (c).</p> |
| 8 | <p>Shembuj të instrumentave financiarë që normalisht i plotësojnë kushtet e dhëna në paragrafin 7 janë:</p> <p>(a) kërkesa tregtare të arkëtueshme dhe të pagueshme, dhe hua nga bankat ose palë të treta.</p> <p>(b) detyrime të pagueshme në një monedhë të huaj. Gjithsesi, çdo ndryshim në detyrimet e pagueshme për shkak të një ndryshimi në kursin e këmbimit njihet në fitim ose humbje siç kërkohet nga SKK 12 <i>Efeti i ndryshimeve të kurseve të këmbimit</i>.</p> <p>(c) hua të marra nga/për filialet ose pjesëmarrjet që janë të pagueshme kur kërkohen.</p> <p>(d) një instrument borxhi që bëhet menjëherë i arkëtueshëm nëse emetuesi nuk shlyen një pagesë interesi ose principal (një kriter i tillë nuk është në kundërshti me paragrafin 7)</p>   |

|  |   |
|--|---|
| 9  | <p>Shembuj të instrumentave financiarë që nuk i plotësojnë kushtet e dhëna në paragrafin 7, dhe që rrjedhimisht janë jashtë fushës së zbatimit të këtij Standardi, jepen në vijim:</p> <p>(a) një investim në instrumentat e kapitalit të një njësie tjetër.</p> <p>(b) një kontratë shkëmbimi (SĚAP) nga e cila përfitohet një fluks monetar që është pozitiv ose negativ, ose një zotim i ardhshëm për të blerë një mall apo një instrument financiar që mund të paguhet në para, dhe që, në momentin e pagesës, mund të rezultojë në flukse monetare pozitive ose negative (shih paragrafin 7 (a)).</p> <p>(c) opsionet dhe kontratat e ardhshme, pasi përfitimet për mbajtësin nuk janë fikse dhe kështu nuk plotësohet kushti i kërkuar në paragrafin 7 (a).</p> <p>(d) investimet në instrumente borxhi të konvertueshme, pasi përfitimi për mbajtësin mund të variojë më tepër sipas çmimit të aksioneve të kapitalit të emetuesit sesa sipas normave të interesit në treg.</p> <p>(e) një hua e arkëtueshme nga një palë e tretë që i jep palës së tretë të drejtën ose detyrimin për të parapaguar nëse dispozitat fiskale ose kërkesat e kontabilitetit ndryshojnë, sepse një hua e tillë nuk plotëson kushtin e dhënë në paragrafin 7 (c).</p>   |
| <b>PĚRKUFIZIMET KRYESORE</b>                       |   |
| 10   | <p>PĚrkufizimet e mëposhtme pĚrdoren në këtë Standard me kuptimet e specifikuara më poshtë:</p> <p><u>Instrument financiar</u> është çdo kontratë që krijon një aktiv financiar për një njësi ekonomike, si dhe një detyrim financiar ose instrument kapitali për një njësi ekonomike tjetër.</p> <p><u>Instrument kapitali</u> është çdo kontratë që evidenton një interes të mbetur në aktivet neto të njësisë ekonomike të investuar (për shembull një aksion).</p> <p><u>Aktivi financiar</u> është çdo aktiv që është:</p> <p>(a) parā;</p> <p>(b) një e drejtë kontraktuale për të marrë parā ose një aktiv tjetër financiar nga një njësi ekonomike tjetër (për shembull, kĚrkesat për t'u arkĚtuar)</p> <p><u>Detyrimi financiar</u> është detyrimi kontraktual:</p> <p>(a) për të dhënë parā ose një aktiv tjetër financiar të një njësi ekonomike tjetër (për shembull detyrimi ndaj një furnitori)</p> <p><u>Kostoja</u> është:</p> <p>(a) vlera e drejtë e parasë ose e ekuivalenteve të saj të paguara ose vlera e drejtë e shpĚrblimeve të dhĚna për të blerë një aktiv në kohĚn e blerjes ose të ndĚrtimit të tij</p> <p>(b) shumā e parasë ose e ekuivalenteve të saj të arkĚtuara ose vlera e drejtë e shpĚrblimeve të marra për të shitur një detyrim në kohĚn e shitjes ose likuidimit të tij.</p> <p><u>Kostoja e amortizuar</u> është kostoja fillestare e një aktivi ose detyrimi financiar, e cila rregullohet, nëse është e nevojshme, me shumat e mëposhtme:</p> <p>(a) shlyerjet e principalit (për shembull, në rastin e një huaje të marrë apo të dhënë);</p> <p>(b) amortizimi i akumuluar i ndonjë diference mes shumëve fillestare dhe shumëve në maturim (për shembull, në rastin e obligacioneve), duke pĚrdorur metodĚn e interesit efektiv</p> <p>(c) zvogĚlimi i mundshĚm për shkak të pĚrkeqĚsimit ose të pamundĚsisë së arkĚtimit (nĚ rastin e aktiveve financiare të paarkĚtueshme).</p> <p><u>Metoda e normĚs së interesit efektiv</u> është një metodĚ për llogaritjen e koston sĚ amortizuar të një aktivi apo detyrimi financiar, duke pĚrdorur normĚn e interesit efektiv.</p> <p><u>Norma e interesit efektiv</u> është norma me të cilĚn skontohen ekzaktĚsisht flukset e pĚrlllogaritura të ardhshme të parasĚ së një aktivi ose të një detyrimi financiar, në vlerĚn kontabĚl të aktivit, ose detyrimit financiar. Llogaritja e normĚs së interesit efektiv pĚrfshin të gjitha kostot e transaksioneve, të paguara ose të marra, në lidhje me aktivin ose detyrimin financiar, si dhe të gjitha primet dhe zbritjet e tjera.</p> <p><u>Kostot e transaksioneve</u> janë kosto shtesĚ, të cilat lidhen me blerjen, emetimin ose likuidimin e një aktivi ose detyrimi financiar. Kostot shtesĚ janë kosto të tilla, të cilat nuk ndodhin nëse nuk kryhet blerja, emetimi ose likuidimi.</p> |
| <b>NJOHJA DHE MATJA E INSTRUMENTEVE FINANCIARE</b> |   |
| <b>Njohja e aktiveve dhe detyrimeve financiare</b> |   |
| 11   | <p>Një njësi duhet të njohĚ një aktiv financiar ose një detyrim financiar vetĚm kur njĚsia bĚhet pjesĚ e kushteve kontraktuale të instrumentit.</p>   |
| <b>Matja fillestare</b>                            |   |
| 12   | <p>Kur një aktiv financiar ose një detyrim financiar njihet fillimisht, një njësi duhet ta masĚ atĚ me kostot e transaksionit (duke pĚrfshirĚ edhe çmimin e transaksionit) pĚrveç rasteve kur marrĚveshja pĚrbĚn në thelb, një transaksion financiar. Një transaksion financiar mund të jetĚ, për shembull, kur shiten mallra apo shĚrbime dhe kur pagesa shtyhet pĚrtej afateve normale të tregtisĚ ose kur ajo është financuar me një normĚ interesi që nuk është një normĚ tregu. Nëse marrĚveshja pĚrbĚn një transaksion financiar, njĚsia duhet të masĚ aktivin financiar ose detyrimin financiar me vlerĚn aktuale të pagesave të ardhshme të skontuara me normĚn e interesit të tregut për një instrument të ngjashĚm borxhi.</p>  |

|  |   |
|--|---|
| 13   | <p>Shembuj të matjes së aktiveve financiare jepen në vijim:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Për një hua afatgjatë dhënë një njësie tjetër, njihet një shumë e arkëtueshme me vlerën aktuale të mjeteve monetare të arkëtueshme (duke përfshirë pagesat e interesit dhe principalit) nga ajo njësi.</li> <li>2. Për mallrat, produktet dhe shërbimet e shitura një klienti me një kredi afatshkurtër, njihet një llogari e arkëtueshme me vlerën e paskontuar të mjeteve monetare të arkëtueshme nga ajo njësi, që është normalisht çmimi i faturës.</li> <li>3. Për një produkt të shitur një klienti me një kredi dyvjeçare pa interes, njihet një llogari e arkëtueshme me çmimin aktual të shitjes për atë produkt. Nëse çmimi normal i shitjes nuk dihet, ai mund të vlerësohet si vlera aktuale e mjeteve monetare të arkëtueshme të skontuar duke përdorur normën mbizotëruese të interesit në treg për një kërkesë të arkëtueshme të ngjashme.</li> <li>4. Për një blerje në para të aksioneve të zakonshme të një njësie tjetër, investimi duhet të njihet me shumën e mjeteve monetare të paguara për të blerë aksionet.</li> </ol>  |
| 14   | <p>Shembuj të matjes së detyrimeve financiare jepen në vijim:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Për një hua të marrë nga një bankë, njihet një llogari e pagueshme fillimisht me vlerën aktuale të mjeteve monetare të pagueshme ndaj bankës (psh duke përfshirë pagesat e interesit dhe të principalit).</li> <li>2. Për mallrat, produktet e shërbimet e blera nga një furnizues me kredi afatshkurtër, njihet një llogari e pagueshme me shumën e paskontuar që i detyrohet furnizuesit, që është zakonisht çmimi i faturës.</li> </ol>  |
| <b>Vlerësimi i mëpasshëm</b>                             |   |
| 15   | <p>Në fund të periudhës raportuese, një njësi duhet të masë instrumentat financiarë si vijon (pa zbritur kostot e transaksionit që njësia mund të kryejë mbi shitjet apo të tjera):</p> <p>(a) Instrumentat e borxhit që plotësojnë kushtet në paragrafin 4(b) duhet të maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv. Paragrafët 16-21 japin udhëzime për përcaktimin e koston së amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv. Instrumentat e borxhit që janë të klasifikuara si aktive afatshkurtër ose detyrime afatshkurtër duhet të maten me shumën e paskontuar të mjeteve monetare ose shumave të tjera të pritshme për t'u paguar ose arkëtuar (shih paragrafët 22-27) përveçse kur marrëveshja përbën, në efekt, një transaksion financiar (shih paragrafin 12). Nëse marrëveshja përbën një transaksion financiar, njësia duhet ta masë instrumentin e borxhit me vlerën aktuale të pagesave të ardhshme të skontuara me një normë tregu interesi për një instrument të ngjashëm borxhi.</p> <p>(b) Zotimet për të marrë një hua që plotësojnë kushtet e dhëna në paragrafin 4(c) duhet të matet me kosto (që ndonjëherë është zero) minus zhvlerësimin.</p> <p>Zhvlerësimi ose pambledhshmëria duhet të vlerësohet për instrumentet financiarë të përshkruara në (a) dhe (b) më sipër. Paragrafët 22-27 japin udhëzime në lidhje me këtë aspekt.</p> |
| <b>Kosto e amortizuar dhe metoda e interesit efektiv</b> |   |
| 16   | <p>Kosto e amortizuar e një aktivi financiar ose detyrimi financiar në çdo datë raportimi është shuma e vlerave të mëposhtme:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>(a) vlera me të cilën aktivi financiar ose detyrimi financiar janë matur në njohjen e tyre fillestare,</li> <li>(b) minus çdo pagesë të principalit,</li> <li>(c) plus ose minus amortizimin e akumuluar, duke përdorur metodën e interesit efektiv, të diferencës mes vlerës në njohje dhe vlerës në maturim,</li> <li>(d) minus, në rastin e një aktivi financiar, çdo pakësim (direkt ose përmes përdorimit të llogarisë së zhvlerësimit) për zhvlerësimin ose pambledhshmërinë.</li> </ol> <p>Aktivitet financiar dhe detyrimet financiare që nuk kanë një normë interesi të deklaruar dhe janë të klasifikuara si aktive afatshkurtra ose detyrime afatshkurtra, maten fillimisht me shumën e paskontuar në përputhje me paragrafin 15(a). Në këto raste pika (c) më sipër nuk zbatohet.</p>  |
| 17   | <p>Metoda e interesit efektiv është një metodë e llogaritjes së koston së amortizuar të një aktivi financiar ose një detyrimi financiar (ose një grup aktivesh ose detyrimesh financiare) dhe e shpërndarjes së të ardhurave të interesit ose shpenzimeve të interesit përgjatë periudhës përkatëse. Norma e interesit efektiv është norma që i skonton ekzaktesisht pagesat ose arkëtimet e ardhshme përgjatë jetës së pritshme të instrumentit financiar, ose, kur është e përshtatshme, përgjatë një periudhe më të shkurtër, tek vlera kontabël e aktivitetit financiar ose detyrimit financiar. Norma e interesit efektiv përcaktohet mbi bazën e vlerës kontabël të aktivitetit financiar ose detyrimit financiar në momentin e njohjes.</p> <p>Sipas metodës së interesit efektiv:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>(a) kosto e amortizuar e një aktivi (detyrimi) financiar është vlera aktuale e arkëtimit (pagesave) të ardhshme të skontuara me normën e interesit efektiv, dhe</li> <li>(b) shpenzimet (të ardhurat) e interesit në një periudhë të caktuar janë baraz me vlerën kontabël të detyrimit (aktivitetit) financiar në fillim të periudhës shumëzuar me normën e interesit efektiv për periudhën.</li> </ol>   |
| 18   | <p>Kur llogarit normën e interesit efektiv, një njësi duhet të parashikojë flukset e mjeteve monetare duke marrë parasysh të gjitha kushtet kontraktuale të instrumentit financiar (psh parapagimi) dhe humbjet e njohura financiare që kanë ndodhur, por ajo nuk duhet</p>   |

|    |  |
|----|--|
|    | të marrë parasysh humbje të ardhshme të mundshme financiare që nuk kanë ndodhur ende.  |
| 19 | Kur llogarit normën e interesit efektiv, një njësi duhet të amortizojë çdo tarifë të mundshme, detyrime financiare të paguara ose të arkëtuara (si psh pikët 'bonus'), kostot e transaksionit dhe prime ose skonto të tjera gjatë jetës së pritshme të instrumentit, përveç si vijon. Njësia duhet të përdorë një periudhë më të shkurtër nëse kjo është periudha me të cilën lidhen tarifat, detyrimet financiare të paguara ose të arkëtuara, kostot e transaksionit, primet ose skontot. Ky do të jetë rasti kur komponentit variabël me të cilin lidhen tarifat, detyrimet financiare të paguara ose të arkëtuara, kostot e transaksionit, primet ose skontot riqmohen me normat e tregut përpara maturimit të pritshëm të instrumentit. Në një rast të tillë, periudha e përshtatshme e amortizimit është periudha deri në datën e rikçimit tjetër.   |
| 20 | Për aktive financiare dhe detyrime financiare me normë variabël, rivlerësimi periodik i flukseve të mjeteve monetare me qëllim që të reflektohen ndryshimet në normat e interesit të tregut, ndryshon normën e interesit efektiv. Nëse një aktiv apo detyrim financiar me normë variabël njihet fillimisht me një vlerë të barabartë me principalin e arkëtueshëm ose të pagueshëm në maturim, rivlerësimi i pagesave të ardhshme të interesit nuk ka ndonjë efekt domethënës në vlerën kontabël të aktivit ose detyrimit.   |
| 21 | Nëse një njësi ekonomike rishikon vlerësimet e saj të pagesave ose arkëtimeve, ajo duhet të rregullojë vlerën kontabël të aktivit financiar ose detyrimit financiar (ose një grup instrumentash financiarë) për të reflektuar flukset e mjeteve monetare aktuale dhe të rishikuara. Njësia duhet të rillogarisë vlerën kontabël duke llogaritur vlerën aktuale të flukseve të ardhshme të rishikuara të mjeteve monetare me normën fillestare të interesit efektiv të instrumentit financiar. Njësia duhet të njohë efektin si të ardhur ose shpenzim në fitim ose humbje në datën e rishikimit.   |
|    | <b>ZHVLERËSIMI I INSTRUMENTEVE FINANCIARE TË MATUR ME KOSTO OSE KOSTON E AMORTIZUAR</b>  |
|    | <b>Njohja</b>  |
| 22 | Në fund të çdo periudhe raportimi, një njësi duhet të vlerësojë nëse ka një evidencë objektive të zhvlerësimit të ndonjë aktivi financiar që matet me kosto ose me kosto të amortizuara. Nëse ka një evidencë objektive të zhvlerësimit, njësia duhet të njohë menjëherë një humbje nga zhvlerësimi në fitim ose humbje.   |
| 23 | Evidenca objektive që një aktiv financiar ose një grup aktivesh financiare janë zhvlerësuar përfshin ngjarjet e mëposhtme të cilat vijnë në vëmendjen e mbajtësit të aktivit: <ul style="list-style-type: none"> <li>(a) vështirësi financiare domethënëse të emetuesit ose detyruesit.</li> <li>(b) një shkelje kontrate, si mospagesë ose pamundësi pagese të interesit ose principalit.</li> <li>(c) kreditori, për arsye ekonomike ose ligjore që lidhen me vështirësinë financiare të debitorit, i ofron këtij të fundit konçesione që kreditori nuk do t'i ofronte në kushte të tjera.</li> <li>(d) është bërë e mundshme që debitori do të kalojë në falimentim ose riorganizime të tjera financiare.</li> <li>(e) të dhënat tregojnë që ka patur një rënie të matshme në flukset e ardhshme të vlerësuara të mjeteve monetare nga një grup aktivesh financiare që nga njohja e tyre, edhe pse rënia nuk mund të lidhet me një aktiv financiar të caktuar brenda grupit, të tilla si kushte ekonomike të dëmshme kombëtare ose vendore ose ndryshime të dëmshme në industri.</li> </ul> |
| 24 | Faktorë të tjerë mundet gjithashtu të jenë evidencë e zhvlerësimit, përfshirë ndryshime domethënëse me një efekt të dëmshëm që kanë ndodhur në mjediset teknologjike, të tregut, ekonomike apo ligjore në të cilat vepron emetuesi.  |
| 25 | Për qëllimin e zhvlerësimit, një njësi ekonomike duhet të vlerësojë individualisht aktivet e mëposhtme financiare: <ul style="list-style-type: none"> <li>(a) të gjithë instrumentet e kapitalit të investuara, pavarësisht rëndësisë, dhe</li> <li>(b) të gjithë aktivet e tjera financiare që janë individualisht domethënëse.</li> </ul> Një njësi ekonomike duhet të vlerësojë për zhvlerësim aktivet e tjera financiare ose individualisht ose të grupuara në bazë të karakteristikave të ngjashme të riskut.   |
|    | <b>Matja</b>   |
| 26 | Një njësi duhet të masë një humbje nga zhvlerësimi për instrumentet e mëposhtëm të matur me kosto ose kosto të amortizuara si vijon: <ul style="list-style-type: none"> <li>(a) për një instrument të matur me koston e amortizuar në përputhje me paragrafin 15(a), humbja nga zhvlerësimi është diferenca mes vlerës kontabël të aktivit dhe vlerës aktuale të flukseve të vlerësuara monetare të skontuara me normën fillestare të interesit efektiv. Nëse një instrument i tillë ka një normë variabël interesi, norma e skontimit për matjen e çdo humbje nga zhvlerësimi është norma e interesit efektiv aktual të përcaktuar sipas kontratës.</li> <li>(b) për një instrument të matur me kosto minus zhvlerësim në përputhje me paragrafin 15 (b), humbja nga zhvlerësimi është diferenca mes vlerës kontabël të aktivit dhe vlerësimit më të mirë (që është një përafrim) që njësia mund të marrë për aktivin nëse ai do të shitej në datën e raportimit.</li> </ul>  |
|    | <b>Rimarrja</b>  |
| 27 | Nëse, në një periudhë pasuese, shuma e humbjes nga zhvlerësimi zvogëlohet dhe zvogëlimi mund të lidhet objektivisht me një ngjarje që ka ndodhur pasi ishte njohur zhvlerësimi (si një përmirësim në vlerësimin e pozicionit financiar të debitorit), njësia ekonomike duhet të rimarrë humbjen nga zhvlerësimi të njohur më parë ose direkt ose duke rregulluar një llogari zhvlerësimi. Rimarrja nuk duhet të rezultojë në një vlerë kontabël të aktivit financiar (netuar me ndonjë llogari zhvlerësimi) që tejkalon atë vlera kontabël që do të kishte qenë nëse nuk do të njihej humbja nga zhvlerësimi. Njësia duhet të njohë menjëherë shumën e rimarrjes në  |

|    |   |
|----|---|
|    | fitim ose humbje.   |
|    | <b>ÇREGJISTRIMI I INSTRUMENTEVE FINANCIARE</b>  |
|    | <b>Çregjistrimi i aktiveve financiare</b>   |
| 28 | <p>Një njësi duhet të çregjistrojë një aktiv financiar vetëm kur:</p> <p>(a) të drejtat kontraktuale ndaj flukseve monetare nga aktivi financiar skadojnë ose shlyhen, ose</p> <p>(b) njësia i transferon një pale tjetër pothuajse të gjitha risqet dhe përfitimet nga zotërimi i aktivitetit financiar, ose</p> <p>(c) njësia, pavarësisht se ka mbajtur disa risqe dhe përfitime domethënëse të zotërimit, ka transferuar kontrollin e aktivitetit tek një palë tjetër dhe pala tjetër ka aftësinë praktike për të shitur aktivin në tërësinë e tij një pale të tretë të palidhur dhe është në gjendje të ushtrojë këtë aftësi në mënyrë të njëanshme dhe pa pasur nevojë të imponojë kufizime shtesë në lidhje me këtë transferim. Në këtë rast njësia duhet:</p> <p>(i) të çregjistrojë aktivin dhe,</p> <p>(ii) të njohë në mënyrë të ndarë çdo të drejtë të mbajtur apo detyrim krijuar në transfertë.</p> <p>Vlera kontabël e aktivitetit të transferuar duhet të shpërndahet mes të drejtave ose detyrimeve të mbajtura dhe atyre të transferuara mbi bazën e vlerave të tyre të drejta në datën e transferimit. Të drejtat dhe detyrimet e reja të krijuara në këtë transferim duhet të maten me vlerën e tyre të drejtë në datën e transferimit. Çdo diferencë mes shumës së marrë dhe shumave të njohura dhe të çregjistruara në përputhje me këtë paragraf duhet të njihet në fitim ose humbje në periudhën kur ka ndodhur transferimi.</p>  |
| 29 | <p>Nëse një transferim nuk rezulton në çregjistrim për shkak se njësia ka mbajtur risqe dhe përfitime domethënëse të zotërimit të aktivitetit të transferuar, njësia duhet të vazhdojë të njohë aktivin e transferuar në tërësinë e tij dhe duhet të njohë një detyrim financiar për shumën e marrë. Aktivi dhe detyrimi nuk duhet të kompensohen. Në periudhat pasuese, njësia duhet të njohë çdo të ardhur mbi aktivin e transferuar dhe çdo shpenzim të kryer mbi detyrimin financiar.</p>   |
| 30 | <p>Nëse transferuesi i siguron të transferuarit kolateral jo në mjete monetare (si instrumente të borxhit ose kapitalit), kontabilizimi i kolateralit nga transferuesi dhe i transferuari varet nga fakti nëse i transferuari ka të drejtën të shesë ose të rikolateralizojë kolateralin dhe nëse transferuesi ka dështuar në pagesa. Transferuesi dhe i transferuari duhet të kontabilizojnë kolateralin si vijon:</p> <p>(a) Nëse i transferuari ka të drejtën sipas kontratës ose praktikës të shesë ose të rikolateralizojë kolateralin, transferuesi duhet ta riklasifikojë atë aktiv në pasqyrën e pozicionit financiar (psh si një aktiv i dhënë hua, instrumenta kapitali të lëna si kolateral, ose të arkëtueshme të riblera) veçmas nga aktivet e tjera.</p> <p>(b) Nëse i transferuari shet kolateralin e vendosur tek ai, ai duhet të njohë shumat e marra nga shitja, si dhe një detyrim të matur me vlerën e drejtë për detyrimin e tij për të rikthyer kolateralin.</p> <p>(c) Nëse transferuesi nuk paguan sipas kushteve të kontratës dhe nuk ka më të drejtën për të rimarrë kolateralin, ai duhet ta çregjistrojë kolateralin dhe i transferuari duhet të njohë kolateralin si aktiv të tij fillimisht të matur me vlerën e drejtë, ose nëse ai e ka shitur tashmë kolateralin, të çregjistrojë detyrimin e tij për të rikthyer kolateralin.</p> <p>(d) Përveç siç kërkohet në (c) më sipër, transferuesi duhet të vazhdojë të mbajë kolateralin si aktivin e tij, dhe i transferuari nuk duhet të njohë kolateralin si një aktiv.</p> |
|    | <b>Faktoringu i kërkesave për t'u arkëtuar dhe veprimet e riblerjes</b>   |
| 31 | <p>Një kontratë faktoringu është shitja e kërkesave për t'u arkëtuar, ku në varësi të llojit të kontratës blerësi ka të drejtë t'i rishesë kërkesat e arkëtueshme të transferuara brenda një kohe të caktuar (faktoringu me kthim) ose nuk ka asnjë të drejtë për rishitje, dhe të gjitha rreziqet ose të mirat që lidhen me zotërimin e një kërkesë për arkëtim kalojnë nga shitësi te blerësi (faktoringu pa kthim).</p>  |
| 32 | <p>Nëse "shitësi" mban detyrimin e riblerjes, transaksioni do të njihet si një transaksion financiar (d.m.th. si një hua, garancia e së cilës është kërkesa për t'u arkëtuar), dhe jo si shitje. Një kërkesë për t'u arkëtuar nuk konsiderohet si e shitur, si rezultat i faktoringut, por ajo qëndron në pasqyrën e pozicionit financiar deri sa kërkesa për t'u arkëtuar të mblidhet, ose e drejta e kthimit ka skaduar. Nëse nuk ka ndonjë të drejtë riblerjeje, dhe kontrolli mbi kërkesën për t'u arkëtuar dhe rreziqet e të mirat që lidhen me të i janë kaluar blerësit, veprimi do të njihet si kërkesë për t'u arkëtuar.</p>   |
|    | <b>Çregjistrimi i detyrimeve financiare</b>   |
| 33 | <p>Një njësi duhet të çregjistrojë një detyrim financiar (ose një pjesë të detyrimit financiar) vetëm kur ai shuhet, psh kur detyrimi i specifikuar në kontratë shlyhet, anulohet ose skadon.</p>   |
| 34 | <p>Nëse një huadhënës dhe huamarrës ekzistues shkëmbejnë instrumente financiare me kushte thelbësisht të ndryshme, njësitë duhet ta kontabilizojnë transaksionin si një shuarje të detyrimit fillestar financiar dhe njohjen e një detyrimi të ri financiar. Në mënyrë të ngjashme, një njësi duhet të kontabilizojë një modifikim thelbësor të kushteve të një detyrimi financiar ekzistues ose një pjese të tij (pavarësisht nëse ky modifikim vjen ose jo si pasojë e vështirësive financiare të debitorit) si një shuarje e detyrimit financiar fillestar dhe njohjen e një detyrimi të ri financiar.</p>   |
| 35 | <p>Një njësi duhet të njohë në fitim ose humbje çdo diferencë mes vlerës kontabël të detyrimit financiar (ose pjesës së një detyrimi financiar) të shuar ose të transferuar tek një palë e tretë dhe shumën e paguar, duke përfshirë çdo aktiv jomonetar të transferuar ose detyrime të marra përsipër.</p>   |
|    | <b>PARAQITJA E INSTRUMENTEVE FINANCIARE NË PASQYRAT FINANCIARE</b>  |
| 36 | <p>Aktivitetet dhe detyrimet financiare, dhe të ardhurat dhe shpenzimet e lidhura me to do të paraqiten në pasqyrën e pozicionit financiar dhe në pasqyrën e performancës, në përputhje me kërkesat e SKK 2, <i>Paraqitja e pasqyrave financiare</i>.</p>   |

|    |   |           |
|----|---|-----------|
|    | <b>SHËNIMET SHPJEGUESE</b>  |           |
| 37 | Një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese tek përmbledhja e politikave më të rëndësishme kontabël, bazën (ose bazat) e matjes të përdorur për instrumentet financiare, si dhe politikat e tjera kontabël të përdorura për instrumentet financiare që janë të rëndësishëm për kuptueshmërinë e pasqyrave financiare.   |           |
| 38 | Një njësi ekonomike duhet të japë informacion për vlerën kontabël të secilit prej kategorive vijuese të aktiveve dhe detyrimeve financiare (në total) në datën e raportimit, ose në pasqyrën e pozicionit financiar, ose në shënimet shpjeguese:<br><br>(a) aktivet financiare që janë instrumente borxhi të matura me koston e amortizuar (paragrafi 15(a)).<br>(b) detyrime financiare të matura me koston e amortizuar (paragrafi 15(a)).<br>(f) zotime huaje të matura me kosto minus zhvlerësim (paragrafi 15(b)).   |           |
|    | <b>Cregjistrimi</b>   |           |
| 40 | Nëse një njësi i ka transferuar aktivet financiare një pale të tretë në një transaksion që nuk kualifikohet për cregjistrim (shiko paragrafët 28–30), njësia duhet të japë informacion shpjegues për secilën nga klasat vijuese të aktiveve financiare:<br><br>(a) natyrën e aktiveve.<br>(b) natyrën e risqeve dhe përfitimeve nga zotërimi ndaj të cilave njësia mbetet e ekspozuar.<br>(c) vlerat kontabël të aktiveve dhe të çdo detyrimi përkatës, që njësia vazhdon t'i njohë   |           |
|    | <b>Kolaterali</b>   |           |
| 41 | Kur një njësi ka vendosur aktive financiare si kolateral për detyrimet ekzistuese ose detyrimet e kushtëzuara, ajo duhet të japë informacion shpjegues si më poshtë:<br><br>(a) vlerën kontabël të aktiveve financiare të vendosura si kolateral.<br>(b) afatet dhe kushtet e kolateralit.  |           |
|    | <b>Mospagesat dhe shkeljet në huatë e pagueshme</b>   |           |
| 42 | Për huatë e pagueshme të njohura në datën e raportimit për të cilat ka pasur shkelje të afateve ose mospagim të principalit, interesit, apo shkelje të kushteve të shlyerjes që nuk janë korrigjuar në datën e raportimit, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues si vijon:<br><br>(a) detajet e kësaj shkelje ose mospagese.<br>(b) vlerën kontabël të huave të pagueshme në datën e raportimit<br>(c) nëse shkelja ose mospagesa është korrigjuar, ose nëse afatet e huasë së pagueshme janë rinegociuar, përpara se pasqyrat financiare të aprovoreshin për publikim. |           |
|    | <b>Zëra të të ardhurave, shpenzimeve, fitimeve ose humbjeve</b>   |           |
| 43 | Një njësi duhet të japë informacion shpjegues për zërat vijues të të ardhurave, shpenzimeve, fitimeve ose humbjeve:<br><br>(a) të ardhurat, shpenzimet, fitimet ose humbjet, nga:<br>(i) aktivet financiare të matura me koston e amortizuar.<br>(ii) detyrimet financiare të matura me koston e amortizuar.<br>(b) të ardhurat totale nga interesi dhe shpenzimet totale nga interesi (të llogaritura duke përdorur metodën e interesit efektiv)<br>(c) shumën e çdo humbjeje nga zhvlerësimi për çdo klasë të aktiveve financiare   |           |
|    | <b>DATA E HYRJES NË ZBATIM</b>  |           |
| 44 | Ky Standard do të zbatohet në pasqyrat financiare që mbulojnë periudha kontabël, që fillojnë më ose pas datës 1 janar 2015. Ky Standard duhet të zbatohet në mënyrë prospektive.  |           |
|    | <b>KRAHASIMI ME STANDARDET NDËRKOMBËTARE TË RAPORTIMIT FINANCIAR PËR NJËSITË EKONOMIKE TË VOGLA DHE TË MESME (SNRF PËR NVM)</b>   |           |
| 45 | Tabela më poshtë tregon se si korrespondojnë paragrafët e këtij Standardi me SNRF për NVM-të përkatëse. Paragrafët janë trajtuar si korresponduese, nëse ato trajtojnë në përgjithësi të njëjtën çështje, pavarësisht nga fakti që përshkrimet në standardet e referuara mund të kenë ndryshime.  |           |
|    | <b>Paragrafët sipas SKK 3</b>   |           |
|    | <b>Paragrafët sipas SNRF për NVM botuar në korrik 2009</b>  |           |
|    | Paragrafi 1   | Sek 11.1  |
|    | Paragrafi 2   | Asnjë     |
|    | Paragrafi 3   | Asnjë     |
|    | Paragrafi 4   | Sek 11.8  |
|    | Paragrafi 5   | Sek 11.5  |
|    | Paragrafi 6   | Sek 11.7  |
|    | Paragrafi 7   | Sek 11.9  |
|    | Paragrafi 8   | Sek 11.10 |

|              |           |
|--------------|-----------|
| Paragrafi 9  | Sek 11.11 |
| Paragrafi 10 | Asnjë     |
| Paragrafi 11 | Sek 11.12 |
| Paragrafi 12 | Sek 11.13 |
| Paragrafi 13 | Sek 11.13 |
| Paragrafi 14 | Sek 11.13 |
| Paragrafi 15 | Sek 11.14 |
| Paragrafi 16 | Sek 11.15 |
| Paragrafi 17 | Sek 11.16 |
| Paragrafi 18 | Sek 11.17 |
| Paragrafi 19 | Sek 11.18 |
| Paragrafi 20 | Sek 11.19 |
| Paragrafi 21 | Sek 11.20 |
| Paragrafi 22 | Sek 11.21 |
| Paragrafi 23 | Sek 11.22 |
| Paragrafi 24 | Sek 11.23 |
| Paragrafi 25 | Sek 11.24 |
| Paragrafi 26 | Sek 11.25 |
| Paragrafi 27 | Sek 11.26 |
| Paragrafi 28 | Sek 11.33 |
| Paragrafi 29 | Sek 11.34 |
| Paragrafi 30 | Sek 11.35 |
| Paragrafi 31 | Asnjë     |
| Paragrafi 32 | Asnjë     |
| Paragrafi 33 | Sek 11.36 |
| Paragrafi 34 | Sek 11.37 |
| Paragrafi 35 | Sek 11.38 |
| Paragrafi 36 | Asnjë     |
| Paragrafi 37 | Sek 11.40 |
| Paragrafi 38 | Sek 11.41 |
| Paragrafi 39 | Sek 11.42 |
| Paragrafi 40 | Sek 11.45 |
| Paragrafi 41 | Sek 11.46 |
| Paragrafi 42 | Sek 11.47 |
| Paragrafi 43 | Sek 11.48 |
| Paragrafi 44 | Asnjë     |
| Paragrafi 45 | Asnjë     |